

Blokkurin í figgjarlógardebattini

Oddagrein

HESAR seinastu dagarnar hava flest allir føroyingar kunnað fylgt við figgjarlógardarðaskiftinum á tingi. Við undantaki av onkrum broytingum í uppskotinum, so kann ikki sigast, at viðgerðin hevur verið nógv øðrvísi enn undanfarin ár. Vit hoyra aftur søgurnar um, hvussu skeið landsstýrið ber seg at, og hvussu ábyrgdarleys andstøðan er.

UTTAN at fara inn í tey mongu smámálini á figgjarlógini, so kunnu vit tó siga, at okkurt nýtt kom fram undir viðgerðini, sum er vert at geva serligan gætur. Figgjarmálaráðharrin nam við spurningin um at broyta blokkina, soleiðis at hann í framtíðini verður konjunktur-treytaður. Tvs. at tá ringar tíðir eru í Føroyum, so fáa vit lutvíst meira í blokki frá Danmark, og tá tíðirnar eru betri, minskar blokkurin tilsvandi. Eitt áhugavert sjónarmið og gott ikast til tjakið um blokkin, nú Paldam og fólkaflokkurin eru komnir fram við einum øðrum uppskoti, nevniliga um at kapitalisera blokkin, tvs. at gjalda út blokkin fyri komandi mongu árinu nú í einum til føroyingar at umsita.

ANTIN tú er samdur við fólkaflokkinum ella ikki, so halda vit, at tað er gott og rætt, at flokkar og politikarar seta fram uppskot til loysnir av ikki bara kreppuni men framtíðini hjá hesum samfelagi. Øll uppskot eiga at vera kærkomin, tí tað er eftirfylgjandi orðaskiftið saman við vanligum sunnum fornufti, sum skal gera av, hvat verður av slíkum uppskotum - ikki hvør flokkur ella hvør politikari kemur við teimum. Tað er kanska nettopp hetta, sum hevur mangleð í Føroyum, at politikarar og fyri tað ráðgevarar og serfrøingar koma fram við nýggjum hugskotum og nýggjum loysnum og at øll fáa sakliga og virðiliga viðgerð. At so hvørss orð kunnu fella av og á er so ein partur av orðaskiftinum.

HVAT viðvíkur einum konjunkturbetingaðum blokki er áhugavert at hoyra, hvat onnur meina. Nú hevur figgjarmálaráðharrin so reist málið, og tað halda vit vera gott, tí her liggja rættiliga nógv perspektiv í hugskotinum. Figgjarmálaráðharrin nevndi í hesum sambandi tørvinn á hjá okkum í ringum tíðum at fáa figgjað pensiónir o.l., tá vit ikki hava kreftir til at fylgja við tí, sum er galdandi innan fyri restina av ríkinum. Hann var inni á tankanum, at blokkurin líkasam skal vera tann faktorurin, sum tryggjar, at livikorini í ríkinum eru tey somu. Tað er m.a. hugsandi, at vit - finna við olju - kunnu lata dønum pengar aftur osfr.

VIT halda tað er rætt at taka spurningin um blokkin til viðgerðar. Tað eru tey, sum halda, at vit skulu venda aftur til gomlu skipanina, sum varð galdandi, áðrenn blokkurin kom, og brúka hana í eina konjunkturbetingaða blokk-skipan. Latið okkum bara fáa alt á borðið.

Sosialurin

Síðu 2 viðmerking

Bjørn á Heygum, sam-felagsins samvitska

Summir menn eru ósmádnir. Fyri stuttum skrivaði Bjørn á Heygum eina grein um innanhýsisstríð í Verkamannafylkingini, og annars endurtekur hann ta vælsmurda ramsuna um lóg- og heimildarloysi.

Fyrst er at spyrja: Hvi fer hann í ein annan flokk at viðgera ósemjur? Hvi viðger hann ikki tær ósemjur, sum eru í hansara eigna flokki? Edmund Joensen hevur jú sagt, at spilla kom í Sambandið eftir seinasta val, t.v.s. tá ið Bjørn á Heygum varð valdur. At so split var í Sambandsflokkinum áðrenn ta tíð, er jú ein onnur søga. Vit minnst myttarið, tá ið Pauli Ellef-sen bleiv blaðakur fyri borð, og proysurin á skútuni, Edmund Joensen, troðkaði seg upp á brúna. Hvi leggur Bjørn eftir Óla Jacobsen. Báðir fóru sama valstrið. Annar seldi seg við heimildarloysi og hin við rættartrýgd. Hvørin hevur fingið nakað burtúr. Bjørn hevur ikki vist nakran konstruktivan tanka, hvussu vit loysa kreppuna.

Einans misteinkiliggjort politiskar avgerðir upp í gjøgnum tíðina. Tí suppuni livir hann valla av fleiri valskíð. So hansara politiska framtíð man vera eins ótrygg og innan hjá Verkamannafylkingini. Óli hevði hóast alt nøkur hugskot. At so bæði Óli og hansara hugskot blivu fiasko, kunnu vit bert konstatera. Óli skal nokk fáa tann bakkaloara, hann hevur uppiborið, tá ið tann tíð kemur. Men Bjørn er ikki rætti maðurin at sveiggja koyrilin. Tá ið hann sigur, at »her gongur niður á bakka«, so hevur hann líka stóra ábyrgd sum Óli. Báðir eru teir í samgongu.

Hvussu stórir er viljin hjá Bjørn at upplára óreglusemi? Vit minnst Óssur Wintherig lesa eitt bræv frá saksforaranum Bjørn á Heygum til ein klient, har hann av kollegialum orsökum bað seg undan at kanna onkur viðurskipti Hetta sigur ikki so lítið.

Tað, ið borgarin knuggar undir í dag, er tann privata skuldin (herundir eru bank-

arnir), sum bleiv almenn og kommunuskuldin, og ikki upprunalig landskassaskuld. Nú er tað so, at hvørki vinnulivsmenn ella kommunustýrismenn eru fakkmen. Men allir hesir høvdu sínar ráðgevarar. Juridiskar og økonomiskar, ofta í sama persóni. Ábyrgdin hvílir tungt á hesum monnum, hóast teir valla kunnu dragast til svars. Saksforarar hvørs samvitska - um hon finst - er stýrd av jura heldur enn av morali.

Nú vit liva í eina kanning-

artíð, hevði tað kanska verið hóskiligt at kanna, hvussu út av lagi illa kommunurnar eru stýrdar. Oneyðugt er at taka allar kommunurnar, men vit kundu gjørt ein stikkprøva. Endavent øllum viðvíkjandi tí fyrstu og fyrils einastu kommununi, sum er farin á heysin. Argja kommunu. Fyri nøkrum árum síðan varð døgliga skrivað um sjáldsamar transaktiónir. Tað mesta er gloymt, men eitt bóblið stendur enn í minninum sum eitt virðismikið aktiv hjá hesi fyrrverandi kommunu. Syndirnar frá einari farnari glastritið hevur Tórshavnar býráð at dragast við í dag. M.a. ein hópisleysa leigusáttmála við Albert Hall.

Kommunala eftirlitið átti at kanna, hvi tað gekk, sum tað gekk. Saksforarin og juridiskí ráðgevarin hjá hesi falleraðu Argja kommunu skuldi verið at tosa við. Hann eitur mín sann Bjørn á Heygum.

Dan Reinert Petersen

Viðmerking til Eivind Weyhe á Føroyamálsdeildini

Undirritaði skal her koma við nøkrum viðmerkingum og rættleidingum til grein í Tíðindablaðnum Sosialin-um, sum starvsfólk á Føroyamálsdeildini borðreiðir við. Talan er um leiðaran á Føroyamálsdeildini, Eivind Weyhe, ið ynsist at hava fingið so ógvísanlig stungir, at hann eisini hevur valt at fara í Sosialin, og gera viðmerkingar til grein, sum undirritaði bar fram í samrøðu við Tíðindablaðið Sosialin. Havi lisið greinina hjá Eivindi, og kann tí siga honum, at tað tók undirritaða sera skjótt at avgreiða tað, sum Eivind fór fram; tí sum kunnugt, so havi eg væl og virðiliga sett tingini upp á pláss, tá ið eg bar fram mína hugsan um orðabókagerð í samrøðu við Tíðindablaðið Sosialin.

Tað, sum hesin góði leiðari á Føroyamálsdeildini roynir at varta upp fyri almenninginum, er, sum hann sjálvur tekur til í innganginum, at talan er um eina 'misskiljing' og 'vantandi kunnleika til evnið', undir-

ritaði bar fram. Tá so er, so samsvarar hetta ikki við veruleikan, sum Eivind vil vera við. Talan kann als ikki vera um nakra misskiljing, tá aðriruttan fyri Føroyamálsdeildina nýðast at bota um risa-orðabókartørvinn: Tá tað tekur 2 ár hjá forlagnum Stúðnum at gera eina orðabók, og 20 ár hjá Føroyamálsdeildini við fleirfaldaðari manning, so kunnu øll vera púra samd um, at talan man vera um eina heldur størri misskiljing og vantandi evni á Føroyamálsdeildini. Tað er lítið at rópa hurra fyri.

Eivind sigur, at undirritaði hevur litið gott at siga um orðabókgerðina. Eivind kundi spurt, hvat almenningurin sjálvur heldur um úrsliðið. Men undirritaði, sum ikki hevur verið starvssetur á deildini, skal ikki dylja nakra veruleikan, tí undirritaði hevur eygleitt gjølla orðabókgerðina við sera stórum eygum og oyrum, og kennir saknir av orðabókum, eins og skúlar og stovnar, sum hvønn dag

rópa neyðarróp eftir orðabókum. Hóast tað ljóðar ógvísligt, Føroyamálsdeild, so átti tað ikki at tikið so drúga tíð við so stórar manning á deildini - serliga tá hugsað verður um, at telduarbeiðið ger orðabókgerðina munandi lættari.

Tá ið hann so nevnr, at tað eru 17 ár, síðan Fróðskaparfelagið gav út ta dansku-føroysku orðabókina, eri eg ikki heilt samdur við hann, hóast hann her roynir at pynta um úrsliðið, tí 18 ár eru síðan nøkur dansk-føroysk orðabók kom út á marknaðin.

Tá ið Eivind so nevnr, at hann ikki sá Dag og Viku, har umboð fyri forlagnum Stúðnum var í Sjónvirpinum, so kundi hann aftaná havt vent sertið Sjónvirpið. So heldur ikki her er talan um nakra misskiljing. Tá ið undirritaði, sum kunnugt, frætti í Degi og Viku, at forlagið Stúðin fór at geva út eina danska-føroyska orðabók, var hetta grundgevingin fyri, at undirritaði valdi at

Framhald á síðu 17

BINGOTOLINI
í dag

